

שאלים! שאלים!

בחוף זרחו הכוכבים בחשכת ימי-הביניים. היה קר, ושירות של גויים שטופי-זימה טיילו ברחובות האפלים, גלוי-ראש. בפנים, באולם נוסבאום באוניברסיטת בר-אילן, היה חמים ונעים, וח"כ טובה סנהדרית נמנמה על הכסא בחיך של אושר. אור יקרות של השכינה הציף את הכנס הארצי הראשון של 180 המהנדסים הדתיים בישראל, ותזמורת-כינורות שמימית השמיעה מוסיקת-רקע חרי-שית שאבס-שאבס.

זה לא היה סתם כנס. זה היה כנס-חירום. כי המצב הולך ומחמיר מיום ליום. המדינה בסכנה. אויבינו מאיימים להשמידנו. הנאצים מסתובבים חופשיים. פסה האמונה מהארץ. ובשעת-חירום כזו מעיזים יהודים לעשן בשבת!

מורי ורבותי! זעק דוקטור מהנדס יחזקאל ליפשיץ, הממונה על יבוא ציוד-מכונות במשרד המסחר והתעשייה, "אני רוצה להזהירכם - בלי שמירת קדושת השבת במדינת ישראל - גם מדינת ישראל לא תוכל להתקיים. אם ימ" שיכנו לחלל את השבת ולעבוד בשבת, לא נתקדם לא במסחר ולא בתעשייה."

לכן הוחלט להקדיש את חמש השעות הבאות לנושא כיצד להשתמש בהישגיהם לצימצום חילול-שבת בתעשייה.

פרופסור שכטר מאוניברסיטת בר-אילן הציג להקים מיפעלים מיוחדים, בהם לא יעבדו ב-שבת. יעבדו בהם כל השבוע, וכיום השישי ב-צהריים יסגרו אותם עד היום הראשון בבוקר. "אבל זה לא יתכן," התפרץ מהנדס עטור זקן צהוב, "הפועלים יעשו סאבוטאג'יות. כל הפועלים בישראל רוצים לעבוד בשבת, כדי לקבל יותר כסף."

"בשביל זה קיימים אנחנו, המהנדסים הדתיים," הרגיע מהנדס-העיר בני-ברק, אלכסנדר כהן, אחיו של השופט העליון, "עלינו להחדיר את תודעת הדת לפועלים, הרוצים לעבוד ב-שבת. עלינו לשכנע את הציבור כי זה מאד בריא לא לעבוד בשבת."

"לפני שאנחנו מטיפים לאחרים, עלינו להטיף קודם כל לעצמנו, למהנדסים הדתיים," אמר מהנדס ליפשיץ, "כי אנחנו בעצמנו אשמים ב-מצב הפרוע של היום. מדוע לא התערבנו כש-התחילו לעבוד בשבת במפעלים בנגב? מדוע לא שלחה הרבנות הראשית נציג לכל בית-חרושת, לבדוק את העניינים? מדוע היהדות הדתית לא נוקטת ביד חזקה יותר? מדוע אנחנו בעצמנו לובשים בגדים משעטנו?"

הפרופסור (לפיזיקה) זאב לב, מהאוניברסיטה בירושלים, היה רגוע יותר, כי לפני שנתיים הוא קיבל את פרס ישראל. חוץ מזה הוא יושב-ראש אגודת אנשי-מדע-שומרי-תורה, וזה חשוב מאד להיות חבר באגודה הזאת.

"קשה מאד," הוא גילה, "לחסל את המיפעלים שכבר עובדים בשבת. אבל לעומת זאת אפשר להקים מיפעלים חדשים, עם חידושים מדעיים מיוחדים, שלא יהיה צורך לעבוד בהם בשבת. לשם זה יש להקים מכון מדעי-דתי שיתכנן את הכל."

"אבל זה מה שמשרד הדתות שואף כל ה-זמן," העיר בתמהון שרי-הדתות, הדוקטור זרח ורפהטיג, "אבל עד היום לא מצאנו צוות מדי-ענים שיהיה גם דתי."

"זה צריך לעלות מיליונים," העיר פרופסור לב, "תקציב שוטף, תקציב מחקר, ותקציב ל-הקמת כל מיפעל כזה."

"לכן אני מציע שהקמת המיפעלים הללו תהיה אל-מיפלגתית," התפרץ דוקטור ליפשיץ. "ווס אפס?" התפרצו הארכיטקטים. האינג'י-נרים והאגרונומים של הפועל המזרחי.

"כדי שזה יוקם על חשבון תקציב המדינה," חייך הדוקטור בניצחון. וכך הוחלט ביום החמישי, במעמד הוד קדור שתו הרב הראשי לישראל, שרי-הדתות והח"כ סנהדרית, להקים את המכון המדעי בשירות התורה. זה יהיה מוסד ממשלתי. יעבדו בו אנשי-מדע דתיים בלבד, ויקבלו משרות מה-מדינה. הם יתכננו מהיום והלאה את כל המיפעלים החדשים שיוקמו בישראל. כל מיפעל כזה יעלה פי מאה יותר מאשר מיפעל רגיל. אבל זה יהיה כדאי. כי אלוהים לא יכעס יותר. כי במיפעל החדש לא יוכלו לעבוד בשבת. גם אם ירצו. הוא יהיה גוי-ש-שבת אוטומאטי. המיפעל על עצמו יעבוד בשבת, והפועלים ינחו אותה שעה בבית וילמדו תורה.

לצידו של המכון המדעי הדתי הוחלט להקים גם בית-דין דתי. לפני בניית כל מיפעל לאומי חדש יגישו המדענים הדתיים את הצעותיהם לבית-הדין. הדיינים יישבו כמה ימים ולילות עם הרבנות הראשית, ויערכו השוואות עם חוקי התורה. אם בהצעת המדענים יש פיסקה ה-נוגדת את תורת ה', תיקרע התוכנית לגורם, והמדענים יתחילו להכין הצעה חדשה. אם ה-

המהנדסים הדתיים בכינוס

הצעה תתקבל ותוכה לאישור הדיינים, הרבנות, משרד-הדתות, ייבנה המיפעל בכספי הממשלה. בסוף הכנס ביקש הרב שאר-ישוב, סגן ראש עיריית ירושלים, לספר אנקדוטה מצחיקה. הוא היה לא מומן בארצות-הברית, ומדען אמריקאי שאל אותו: "אולי בכלל אי-אפשר לבנות מיפעל, שלא יגרום לחילול-שבת? מיפעל שלא יצריך שום פועל במשך יום שלם?"

השיב לו הרב שאר-ישוב בחיך סלחני, כש-עיניו מאירות: "מיסטר, אילו לא הייתי מאמין שאפשר ל-הקים מיפעל כזה, לא הייתי יכול להיות יהודי מאמין ודתי. כי תורתנו עץ-חיים היא למח-זיקים בה."

המהנדסים הצטחקו ביניהם על טיפשות ה-גויים, והרב נרייה, הרב של בני עקיבא, עלה לשולחן ואמר בצחוק רם: "או אם יכלו להמ-ציא את האטום, מה הבעייה להמציא את האו-טומאט של שבת?"

בתפילת ערבית חגיגית, ובאווירה של תקווה והתרוממות הרוח, הסתיים הכנס. כשכולם רצו להתפור, קם פתאום מהנדס שחור זקן וכיפה ושאל: "רבתי, נניח שנמצא את הפתרון המדעי ל-בעיית חילול-שבת, נניח שנמצא את האוטו-מאט הזה, מי ערב שהמדינה תסכים להשתמש בו בכלל?"

בבוז אי-ידין הביטו בו מאות העיניים. והוא השפיל את ראשו בבושה.

לחיי הספינות שבדרך

שלוש האוניות של בילי רוז הן כבר בדרך לכאן. אבל בילי רוז כבר כאן. במלון המלך דויד. לצידו יושבת בתו המאומצת, ויקי. ל-צידו השני אשתו המאומצת, ג'ויס, וממולו,

ליד השולחן, יושבת לוליטה, כלבתו המאו-מצת.

שלוש האוניות שבדרך לכאן נושאות 25 טון פסלים, אותם נתן הנדבן רוז במתנה למוזיאון ישראל. טדי קולק הקדיש לו ול-100 הפסלים 25 דונם משטח המוזיאון. זה ייקרא: גן האמ-נות של בילי רוז.

הפסלים שווים מיליון דולאר, ויש בהם אי-ריגינאליים של רוז, מאיו, מור וליפשיץ. מדוע נתן אותם בילי רוז לטדי קולק?

"אני גר בדירה של 50 חדר בניו-יורק. יש לי 11 משרתים, נהג, וכמה ידידים. הם ה-יחידים הרואים את הפסלים שהיו מפורזים בחדרים. אני חושב שאני תורם לתרבות ה-אנושית, אם במקום 200 איש בשנה, יראו את הפסלים 20 אלף יהודים ביום."

"מדינת ישראל רעבה מאד לתרבות ולאמנות. זה האופי היהודי. אני יודע. גם אני כזה. אבל אין לכם סיגנון במדינה הזאת! אתם חובבים! אתם תינקות מפגרים!"

"כן, מר רוז."
"אין לכם מושג מכלום! אתם חושבים שאתם משהו, אבל אתם אפס!"
"כן, מר רוז!"

"אתם חושבים שיש לכם ציירים! אין לכם! אתם חושבים שיש לכם סופרים! אין לכם אפילו אחד!"

"כן, מר רוז."
"אתם חושבים שאתם יודעים להכין סטייק. אתם לא יודעים!"

"כן, מר רוז. מי אתה, מר רוז?"
"אני?! אני?! זה כתוב בספרים! אני פיי-לאנטרופ! אני אספן אומנות עולמי! אני מפיץ בינלאומי! ניהלתי 11 מועדוני לילה! הכנתי חמשה ירידים עולמיים! הייתי אלוף-העולם בקצרנות בגיל 17! אני משקיע ידוע! כתבתי שירים שכל אמריקה שרה אותם! אני מנהל תיאטרונים! הייתי הומריסט הכי מצחיק ב-ארצות-הברית! ואני החבר הכי טוב של בגין!"

התניך של פולה

בכינוס הי"ג לתנ"ך, שנערך השבוע, דיברו על התנ"ך. אבל זה לא חשוב. היתה שם פולה בן-גוריון.

היא התחבקה והתנשקה, ככתוב בתורה, עם ידידיה מתקופת התנ"ך. ופתאום קרה דבר מו-זר. היא הפסיקה. היא ראתה כנראה משהו איום. בעיניים בורקות אש, ובצעדים מאיימים, הת-קרבה פולה לעבר כתב הניו-יורק טיימס, ביל בליר, שעמד בכניסה ושוחח עם עתונאית אמ-ריקאית.

"מה אתה עושה כאן?" שאלה פולה בזעם. "אני משער שאני צריך לכתוב על הכנס." ענה הכתב יפה-התואר.

"כן, אבל מה אתם עושים כאן ביחד, אתה והאשה הזאת?"
"משוחחים על התנ"ך, גבירתי."
"אני מכירה את אשתך. זאת לא אשתך."
"נכון מאוד."
"מי זאת?"
"עתונאית."

"ואיך אתה מסביר את זה? אב לשלושה יל-דים ובעל לאשה נחמדה?"

"אני כותב על הכנס."
"אתה צריך להתבייש, אדון בליר, גופה בו פולה." "אני אספר את הכל לאשתך. מחר." היא הפנתה לו את גבה והלכה להתנשק עם ידידים. בהפסקה מיהרה פולה למסדרון, לבקר את כתב הניו-יורק טיימס. הוא שוחח עם ידידתו העיתונאית.

"מה, אתם עוד כאן?"
"הכנס עוד לא נגמר, גברת בן-גוריון."
"אבל יש לך אשה, אדוני. אשה נחמדה ושל-שה ילדים קטנים."

"כן, אני יודע. אני במקרה מפרנס אותם. לכן אני עוד כאן."
"מדבר עם אשה זרה, אה?"
"היא לא..."

"לא להתנצל, ללכת הביתה מייד. לאשתך ול-ילדים שלך." ובאצבע מאיימת הוסיפה: "אני מזהירה אותך שאספר מחר הכל לאשתך." ונוגה אלוהים זרח על פניה בסיום התוכחה. שיפחתכם הנאמנה, זו אני, היתה במיקרה נוכחת במקום, ומייד אצה לביתה וחרתה את התוכחה בציפורן שמיר, למען ישמעו וייראו.